

*a személytelenségnek is van határa
szemedben kibúlt az ártatlanság tüze
amikor utoljára magamnak megmutattalak...
közös mesénkben egyszer megszöktettelek
egészen a kukoricagóréig menekültünk
a kertvégi rengetegbe
de másnap már nem vártál
bosszúból elkerültem a csigalépcsőt
s csak évek múlva értettem meg
hogy a szavatosságod már aznap lejárt
izgalmakat kerestél és nem kifésült álmokat...
a szalagavatón táncoltam veled utoljára
– s azóta sem tudom veszteség voltál-e
vagy megtakarítás*

bújócska

*ültünk egymással szemben a presszó
napernyője alatt – kutatva mohón az ízeket...
te a gyümölcsfagyalutokat szeretted
nekem úgyszólván mindegy volt
csak veled lehessenek
a citromot hagytad utoljára pedig csókoltam
volna az epret és a sárgadinnyét is örömmel...
azt hittem jól kiismertelek – maradtunk
mégis félszeg tereptárgyak
lelkünk gúzsba kötve gémberedett
felráztalak de irigykedve sandított ránk
az a sóvár nyárvégi délután
jártányi erőnk sem maradt kikerülni a bajt
sírtunk és nevtünk sírtunk és nevtünk
végül gorombán kicseleztél
– így lettem önkéntes hunyó egy utolsó
befejezhetetlen bújócskában*

BALASKÓ ÁKOS

Otthon

*Az otthonba már hazajárunk.
A negyedik szoba balra, ott az ágya,
minden ágy fölött fészület lóg,*

*a gondozók nem hagynak semmit
a véletlenekre.*

*Panaszkodik, darazsak élnek a ruhájában,
viszket, csípésnek érzi az anyajegyeket.
Vakarózik, felgyűri a hálóinge ujját,
felkarbőre megindult löszfal, benne
fecskék odúnyoma minden tágas májfolt.
Öle csupa pogácsamorzsa,
elkészt madáreleség.*

*Csónaklécekből áll az ágya.
Amit ő ötvenkét éven át etetett, ölelt,
egy fatelítő beléivódott kátrányszagát
ezek a lécek annyira átveszik,
hogy szellőztetni kell, legalább napi ötször.
És vele jönnek a friss szelek
egy löszfal tövébe húzott horgászkunyhó előtt.
És velük egy csónaklék szaga,
az iszapos nád,
meg a vödörben tátogó halak szaga,
és egy melanóma,
és egy rögtön kialakuló
birtokos jelzős szerkezet szaga,
és a formaldehid, az ideiglenes gyógyulás,
és a friss föld, és a magánnyá gyülemelő
egyedüllét szaga.*

*Amikor megáll a rágásban,
és látszólag valami gyanú kerülgeti
azt gondolom, mindezt még ő is érzi.*

*Nem jön a fiam látogatni – mondja –,
idegenek jönnek helyette,
akik beöltöznek, mintha, nem is tudom,
nem kérdezek én már semmiről.
Mit is akartam – hallgat el az idegenek előtt.*

*Szedelőzködünk, szellőztetnek,
ő felejtésig néz a kátrányszag után,
és magára húzza a takarót, visszaüpped
az ágyrugók közé ülepedett saját iszapba.*

Grízangyal

*Apáék egy egész házat építettek fel teljes csendben,
aljazatbetontól szerkezetkészre.
Mikor a földszintre költöztünk, már nyírfakéreg nőtt a torkukba,
a sok hallgatástól.
Így alakult. Megtanultuk olvasni az utalgatások
szivárgását az erezet mentén.
Napjaink másoknak csupa tekintet, fogbegy,
morgás és mimika, a hiányzó
szavak kiegészítő törmeléke.*

*Evés közben előre görnyed, már a szemét sem látni.
A szigetelés ütemterve csúszik – morogja –,
és csak nézi a leejtett sószórót.
Elmaradoztak – ezt anyám mondta derűs arccal –
megszokott forgolódásai az emlékező matracon,
végre már nem eszi magát folyton minden miatt.*

*Az egyik éjjel folyékony mész indult meg
a tüdőmben, elzárva a kivezető járatokat,
egészen az álomig hatolt, forró vizes
kádban, a felszín alatt ébredek évekig ezután,
körülöttem sötétlő, hajcsomós aggodalom.
A műtétet csak a megelőző nap említette mindenkinek,
mikor megkérdeztem, mi dolga másnap.
És hiába, hogy az orvosok szerint rutineljáras,
a gerincboltozaton tett bemetszéssel eltávolítható
a csigolyáknak feszülő csomó, az ott gyülemlő gríz,
feldolgozatlan sejtörmelék. Hiába volt félórás a műtét,
hiába gyógyul a seb, teljesen biztos vagyok abban,
hogy apa nyírfehér szárnyát vágták ki tövestül
aznap, hogy jelezzék, ideje megszoknom
a benntartott levegő áporodását.*

Győzelem

*Nagyobb házba költöztünk, miután elültek a harcok.
Nagybátyám, akinél apa után élünk, és aki
– elmondása szerint – mindig a jó oldalon állt,
talált egy kiüresedett házat, a frontzónától pár sarokra.
Árnyas mellékutca, néhány gellernyom az semmi,
három szoba, penészparketta,*

képkeretek a falon, poros, mosatlan.
Két szoba, szálkákra vágott ágyak, asztalok,
semmi se maradjon bárkié.
A harmadikig már nem jutottak el,
látszott, úgy tört be ide a félelem,
hogy még az iránytalan dühöt is fékezésre bírta.
A harmadik szoba a konyhából nyílt, egykori cselédszállás,
egyik vége egy kétajtós szekrény ruhákkal,
a másik beszótt ablakrés, közötté pamlag.
Ez lett az én szobám.

Anyám átnézte a rongyokat, a szebbeket
félrerakta nekünk, nem hagy veszni semmit,
nem olyan, mint ezek voltak, a többi rongynak
használta, jók lesznek évekig, annyi van.

A harmadik napon lett újra áram,
a negyediken ismét folyt a víz.
Hetek alatt szoktuk csak meg
a tapétákból gőzölgő izzadságszagot.
Hónapok alatt vált annyira unalmassá
az ólmos rettegés utóérzete,
hogy átrendezzük a harmadik szobát.

Eltoltuk a szekrényt, mögötte a padló felett
alig látható repedés indult, egy vallomás.
Kötőanyaghiánytól felfakadt törésvonal, milyen szép is ez.

Úgy bontogattam a repedést,
ahogy azóta csak nőkhöz nyúltam,
finoman porló anyag, többszörös bontástégla,
az egyik mozdul, nyirkos túloldal,
ujjbegybe szaladó szálkacsúcs.
A mindenkori tükrök foncsorbidege.

Alig értem ki a fürdőszobába lemosni a poros vért.
Nagybátyám kalapáccsal szemmagasságban
– mi tagadás, értett a finom dolgokhoz –
megbontotta az álfalat, negyedik csapásra túl is futott.

És ahogy a szilánkok a földre értek
a falon túl, valami elpattant bennem.
Mellkasomban elszenesedett a hirtelen csönd.
Visszaértem, a törmelékben egy több száz éves
megmunkált fakeret, egy átmentett tükör helye.

Úgy láttam magam a szilánkokban,
ahogy egy vészterhes jövőben szokás.
És, ha csak egy pillanatra is,
de kitapinthatóvá vált a szívem,
egy felcsévélt drótfonat dobja.
Összeszedtem végül a tükörcserepeket,
ahogy a megerőszkolt nők a ruháikat.
A törmelékből, nagybátyám
mellől, a győztesek oldaláról.
Számomra ezután minden nap
ideiglenes kegyelmi állapot.

Anyám másnap elégette a ruhákat a belső kertben,
és még órákig kotorászott a hamuban egy fadarabbal,
hátha talál még valamit a bevarrt zsebekben.

TOROCZKAY ANDRÁS

A ház

Akkor a legszebb, mikor
elbaggják, kétségtelen,
de még vissza kell járnunk
kísérteni, tényleg ne legyen
hozzánk köthető. Egy
alig felejthető szerelem
vagy haldokló anya.
Egy nehezebben
elfelejthető mondás,
mozdulat. A bútorok már
félleg elhordva, szétosztogatva,
a gyerekkor darabokban,
dobozokban. Vár,
Isten tudja mire.

Ködszállás

a házba leselkedő
idegenek elől bujkálni
percekkel ezelőtt
még a kertkapuban álltak